¶ De peritia cōfeſſoris quā debet habere. ·R.

QVantum ad .ij. debꝫ confeſſor hr̄e ſcientiā q̄
ſufficiat ad hoc opus debite exequendum
ut ſciat diſcernē inter lepram ⁊ leprā. qđ multi
pliciter poteſt intelligi. Et primo ſcias diſcernē
inter peccatū. cui annexa eſt aliqua ſententia ex
cōicacōnis vel interdicti quo ad omēs. vł etiam
ſuſpenſionis vel irregularitatis quo ad perſo
nas ecciaſticas. Et peccatū. cui non eſt annexum
aliqđ tale. ⁊ in primo caſu ſi eſt excōicacō a iu
re ſiue cōi ſiue pticulari ſinodalium: rēmittas eū
ad ſuum dioceſanū niſi eſſet caſus ſe. ap. reſerua
tus. ¶ Si autem excōicacō ſit data ab hoie: tunc
nō valet dioceſanus eum abſoluē. n̄ eā tuliſſꝫ. ſꝫ
remittas eum ad illum qui tulit ſniam. De hijs
tamen vide plenius infra i tractatu de excōicacōi
bus. ¶ Secundo ſcias diſcernere int̄ leprā pcc̄i
mortalis. et lepram peccati venialis. ſaltem quo
ad conmunia. Nam venialia quedā non ſunt de
nccītate confeſſionis. Et ideo non eſt nccāⁱrium
ita inſiſtere inquiſicōni de numero et circumſtā
tijs eorum ſicut de alijs. Et dico de illis venialibꝫ
de quibus clarum eſt ipa eſſe venialia. Nam vbi
dubium eſſet. an ſcꝫ eēt mōrle ā veniale. ſiue ex
ipſo actu in ſe. ſiue quia confitens neſcit ita de
clarare. ꝙ poſſit inde concluſio elici: tunc diligen
tius eſt interrogandum. ¶ De lepra vero pcc̄i

mortalis ſcias tercio diſcernere inter lepram et
lepram id eſt inter vnā ſpeciē ⁊ aliam. Non eni
ſufficit confiteri peccatum mortale in genere ſed
oportʒ. ꝙ confiteatur in vltima ſpecie. ſm̄ omnes
doctores. Sed quia circumſtantie peccati aliqn̄
variant ſpēm: ideo oportet etiam te ſcire et in
terrogare de circumſtācijs peccatorū. ⁊ maxiē
que trahunt peccatum in aliaʒ ſpeciem. quia ille
ſunt de nccītate confitende. Circumſtantie autē
continentur in hoc verſu: Quis. quid. vbi. per
quos. quibus. cur. quō qn̄. ¶ Jo. in ſumma con
feſſorum ſic expoīt iſtū verſū. ¶ Quis vtꝝ ſit ma
ſculus vel femina. Juueis aut ſenex. nobilis aut
ignobilis. liber vel ſeruus. In dig̃tate vel officiō
conſtitutus vel non. ſane mētis vel inſanꝰ. ſciēs
vel ignorans. clericus vel laycus vel clauſtralis
Conſaguineus vel extraneꝰ et ſimilia. ¶ Quid
vtꝝ omiſit hāc ſpēm vel illā. ſ. fornicacōeʒ l' adul
terium vtrū etiā ſit illud enorme mediocre vel
parum. vtrū manifeſtū vel occultū. vtrum fetēs
ex conſuetudine vel recens. ¶ Vbi vtrum ſciliꝫ
in loco ſacro vel non ſacro. In domo dominorum
vel alibi. ¶ Per quos. ſ. mediatores vel nunci
os quia omnes tales ſunt participes criminis. ⁊
ipē eſt obligatus pro pcc̄is eorum. ¶ Quibꝫ ⁊ cū
quibus pro quibꝰ. et cōn quos peccauit. ¶ Cur
⁊ quali intencōne hoc fecit. et q̄li temptatione

inductus. et vtrum preuenit ipſe temptationem
vel fuerit preuentus ab ea. vtrum ſponte vel co
actus. vel quali coactione. vtrum aĩo ludendi
vel nocendi. ¶ Quomõ. de modo agendi vel pa
ciendi dicat ipſe peccator. ¶ Qñ. diebꝰ feſtiuis
ieiuniorum. vel alias. vtrum añ pñiam acceptã
vel poſt frangendo eam. quia maior ingratitu
do eſt. ¶ Sed ꝛ circumſtantias notabilit̃ aggra
uantes pcc̃m etiam ſi non mutent ſpeciem. tutiꝰ
eſt dicere. precipue autem interrogandũ eſt de
circumſtãtia. ¶ Cur. id eſt q̊ motu vel fine fecit
quia illud aliqñdo variat ſpeciẽ. cũ moralia tra
hant ſpeciem a fine. Vñ qui mechatur cum mu
liere ut auferat ei ſua ꝛ magis cenſendus eſt
fur ꝙ mechus. quamuis etiam mechia ibi ſit.
Sꝫ etiam qñ non mutatur ſpecies multum habꝫ
aggrauare vel alleuiare talis circumſtantia pre
ceteris. ſcilicet. cur. Nam ſm̃ Tho. in. iiij. di. xvi.
Quamuis circũſtantie que non mutãt ſpeciem
pcc̃i non ſint de necc̃itate confitende: tutius tñ eſt
eas confiteri ut dictum eſt. ut verbi gratia. Si
furtum faciendo multum vel parũ abſtulit. Si ri
xando leuiter vel acriter vel atrociter percuſſe
rit. ꝛ hꝰmodi. ſicut dicit petrus in iiij. d. xvij. No
tñ necc̃e eſt ad qδlibet pcc̃m etiã mo͛le de omni
bus dictis circumſtantijs interrogare. ſed plus
et minus ſcd̃m peccata ꝛ ipſas circumſtantias.

Alleuiantes etiam circũſtantias aliqñ ut dic̄. pe. in. ꝫ. bonum eſt dicē. p̄cipue qñ poſſet oriri ſcan dalum in mente auditoris ex taciturnitate eius dicit autem Tho. in quadā Eplā. ꝙ circũſtantie que trahunt pc̄cm̄ ad aliud genus. de nec̄citate ſunt confitende ꝛ dicuntur ille que habēt ſpecia lem repugnantiam ad aliqđ preceptorũ diuine legis. Sicut furtum ſimpliciter ꝯ̄pugnat huic p̄ cepto. Non furtum facies. Si vero fiat furtum in loco ſacro: ex circumſtantia illius loci habet re pugnantiam ad illud preceptum. quod eſt de ve neratione ſacrorum. et ſic additur noua ſpecies peccati. ꝛ ſic de alijs. ¶ Et in fine dicit ꝙ illud quod dicitur. circumſtantias nō trahentes pec catum in aliud genus peccati. non eſſe de nec̄ci tate confitendas: non eſt referendum ad nume rũ quem aliquis ꝯfiteri tenet̄ ſi pōt. quia nō eſt vnum ſed multa. ¶ Scias etiam. ꝫ. diſcernere in ter lepram et lepram. i. inter vnũ pc̄cm̄ et aliud quo ad numerum. ne facias de centum vel mille peccatis vnam leprā. videlicʒ non interrogādo de numero ſeu quot vicibꝰ cōmiſit aliquod mor tale. de quo confitetur. Et ſi dicit propter multi tudinem iteracōnis ſe non recordari: non eſt ſu bito dimittendum. ſed inſiſtendũ. quāto tempe ſtetit in illo vicio. et ꝙ frequenter iterabat in fra illud tempus. utputa quociens in menſe vel

in ebdomada. ut ſic poſſit haberi numerus illius
peccati. et ſi non punctualit̃ ſaltẽ ſcd̃m aliquam
ꝯpacõz. ⁊ tñ declarandum eſt ſibi ne dicat plus
q̃ habeat in conſciã ſua ſub occaſione. ut inde ſit
magis ſecurus dicendo plus q̃ minus. ut multi
faciũt. ⁊ non bñ. ¶ Scias vltimo diſcernẽ int̃ le
prã ⁊ lepram. id ẽ int̃ leprã pcc̃i. cui ẽ ãnexa ali
q̃ obligacõ ſatiſfactõis vl̃ reſtitucõis. ⁊ lepraꝫ
vbi nõ ẽ aliqđ tale. Nam i p̃mo caũ vltra pcc̃m
de quo debet dolere. oportet inſiſtẽ ⁊ interrogaẽ
ſi eſt paratus ſatiſfacere. Nam vbi non habet
prepatum animum ad ſatiſfaciend̃ ſi poſſet non
eſſet contritus. ⁊ per conſeqñs non debet abſolui
¶ De iſta vero materia ſcꝫ ſatiſfaciendi ⁊ reſti
tuendi. que valde difficilis eſt et intricata. ha
betur in fine ſecunde ptis. vbi aliquid dici pote
rit. ¶ Item ſi confeſſor circa hꝰmodi ⁊ alia diffi
cilia non eſt ita peritus ꝙ per ſe ſciat nodos diſ
ſoluere: ſaltem ſciat dubitare de hꝰmodi. et ſic
cõſilium querẽ a peritioribus. nulla facta expreſſi
one pſone cuius cõfeſſionem habꝫ pre manibꝰ
nec quocunqꝫ ſigno vl̃ verbo ipm̃ prodat. niſi
penitens ſuper hoc expreſſaꝫ ſibi daret licentiaꝫ
nam quocunqꝫ directe vl̃ indirecte. ſcienter vl̃
inaduertenter manifeſtaret tale peccatũ nõ ha
bita licẽtia: grauiter delinquet. nõ tñ pena que
taxatur. ex. de pe. et re. omnis. puniretur niſi in

iudicō de hoc conuinceretur. ſed arbitraria eſſet hmōi pnīa iniungenda. ¶ Et notādum ꝙ circa ſciam confeſſori necāriā ſic dicit doc. Tho. in. 4. di. 17. in expoſicōne litte. hec ſciā ⁊ ſi non ſit maior: tamen tanta debꝫ eſſe ut ſciat diſcernē inter pcēm ⁊ non peccatum. iter pcēm mōrle ⁊ veiale Et ſi in aliquo eēt dubitatio: poſſet recurrere ad diſcretiores. Al. in. 4. di. 17. dicit ꝙ ſacerdos non tenet ſcire diſcernē niſi ī cōi. q̄ ſint capitalia ⁊ q̄ ſint mōrlia coia. ⁊. q̄ venialia ex gn̄e. Sed hec neſciēs ſicut idē dicit puto peccat mōrlit in audiēdo ⁊ eum inſtituēs plus peccat q̄ ipſe. et eū permittens inſtitutum miſtrare ſi ſua int̄ ē talem ꝓhibere. Item dicit ꝙ ī perplexis q̄ſtioib ſacerdos prochialis ecc̄ie debet ita diſcretus eſſe ut talia difficilia ſciat. nec ꝓcedēdū erit in eis ſine ſupioris ꝯſilio l' auctoritate. ¶ Henricus de ordiē pdicatorum in quodam q̄dlibeto querens. vtrum confeſſor teneatur ſcire de omnibus que dicuntur ſibi in confeſſione ſiue mortalia ſiue venialia. Sic dicit diſtinguendo. peccata ſunt in duplici genere. Quedā ſūt peccata quia ꝓhibita. q̄ ſi non eēnt ꝓhibita non eēnt pecā. ut ſunt omia q̄ ſunt mere de iure poſitiuo. ut audire miſſam in die dn̄ico. Confiteri ſemel in anno et cōionē recipe. et huiuſmodi. Et talia tenetur quilibet confeſſor ſcire niſi habeat cauſam rationabilem

quē eūm excuſet. ut ſi forte tpe ꝓhibicōnis erat
in carcere vel in terra longinqua. ¶ Alia ſunt
peccata. non quia ꝓhibita: ſꝫ qꝛ ſūt de natura ſua
mala. etiam ſi non ꝓhiberētur. Et horum pcc̄oꝝ
quedam ſunt capitalia. et tenetur ea quilibet
confeſſor ſcire ad minus in generāli. ſcꝫ que ſunt
ſeptem peccata capitalia. ſcꝫ ſupbia. auaricia. ⁊c̄
¶ Hec enim ſunt quaſi elementa et principia que
de neceſſitate ſcire oportꝫ. Quedam autem ſunt
ſpēs capitalium. ut illa que recipiunt horū pre
dicationem. ut fornicatio. Ebrietas. et hꝰmodi
Fornicatio enim quedā luxuria eſt. Ebrietas ve
ro quedam gula. Et hoꝝ peccatoꝝ que ſunt ſpēs.
quedam ſūt que importāt malū de ſp̄a ſui actus
eo ꝙ ſtatim nominata hn̄t annexū malum ut for
nicatio. Et de talibus cōfeſſor ſcire tenetur. vtrū
ſint mortalia vel non. Quedam autem de ſp̄a ſui
actus non habent deformitatē. ſꝫ ex libidine faciē
tis. ſicut cognoſcere vxorem propriam quod nō
eſt in ſe peccatum. poſſet tn̄ eam cognoſcere ma
ritus cum tanta libidine. ꝙ eſſet mōrle. ut ſi eam
cognoſceret etiam ſi non eſſet ſua. Et de talibus
non oportet ꝙ confeſſor ſciat. vtrū ſint mortalia
vel non. qꝛ nec cōfitens frequent̄ ſcit. ¶ Alia
ſunt peccata que ſunt filie pcc̄orum capitaliū. ut
illa peccata quorum fines terminātur ⁊ reducū
tur ad fines capitalium. ſicut dolus ⁊ acquiſitio

pecunie aut alteriꝰ rei iniuſte. Et de talibꝫ pccīs freq̄nter opiniones cōtrarie ſunt inter doctores Et de talibus nō tenetur ſimplex curatus non ordinarius ſcire vtrum ſint mōrlia an nō. Curatꝰ autem ordinariꝰ. ſicut eſt Ep̄us vel Archiep̄us ꝛ ceteri alij ſupiores prelati ordinarij. tenētur ſcire. quia ipſi ſunt purgatores et tenentur alios purgare perficere et illuminare. ꝛ ideo tenētur nouum ꝛ vetus teſtamentū ſcire. hec ille. ¶ Durandus ordinis minorū in ſua Sum. ꝯfeſſorū. li. i. parte. v. di. v. dicit. Si deficit ſacerdoti ſciā. quia ſcꝫ neſcit diſcernere inter mōrle et veniale. vel qꝛ confitens intricatos caſus habet ꝛ cōfeſſor ſimplex ſit: eſt iteranda confeſſio. niſi forte cōfitens iuris ſit peritus et confeſſorem ſup hoc inſtruat Idem dicit qꝫ quotiēs confeſſor ſe ingerit ad confeſſiones audiendas: tociens ſe offert ad rn̄dendum de quolibet. ꝛ interdū de caſibꝫ inopinatis et alias inauditis. et de q̄ſtioibus valde perplexis. Et idem q̄. debet confeſſor diſcernē inter pccā et drās peccatorum. Vnde ſcire debet. vtrū ea que penitens ſibi exprimit ſint peccata vel non vt de bellis principum. et de tallijs et exactionibus eorum. et contractibus mercatorum. vtrum ſint liciti vel illiciti. Et per hoc ſciat vtrū prohibere debeat confitentem vel ſuſpendere a communione. aut licenciare. vtrum teneatur

ad reſtitucōnem. an non. Nam cū preceptū ſit
ſemel in anno confiteri et cōicare: ſi confeſſor ꝓ
hibeat illum a conmuione qui non habꝫ morale.
quia forte indicat illicitum. qđ eſt licitū. vel ſi licē
ciat non licēciandum. qꝛ forte indicat licitum qđ
eſt illicitum: tam cōfeſſor ꝙ cōfitens ambo in fo
ueam cadunt. niſi forte probabilis ignorātia eū
excuſet. puta ſi habꝫ aliquem doctorem in Jure
autēticum ꝛ famoſum. cuius opinioni innititur
Vnde ſi confeſſor non eſt expertus in caſibus.
ita ut per ſe nec ſciat iudicare. nec dubitare no
uit: cum piculo anime ſue audit ꝯfeſſiones. Sed
et illi qui ſciunt impiciam eius piunt. niſi itera
to cōfiteantur hoīni ſcienti. de. pe. d. i. quādo peni
tet. ¶ De interrogacōib⁹ fiendis a cōfeſſore .I.

QVantum ad terciū debes ſcđm Aug⁹ interro
gare diligenter de peccatis. Querit Ray.
in Summa ſua. an interrogacōes ſint fiende. a
confeſſore: ꝛ rñdēdum eſt. ꝙ ſic. dummō diſcre
te fiant. de. pe. di. 6. Qui vult. ex̄. de. pe. et re. Ois.
Et ut diligentius poſſis circa h⁹modi procedere
debes primo conſiderare tria. que ponit Tho.
in. iiij. ¶ Primum eſt ut interogētur ipſi penitē
tes. non omnes de omnibus peccatis. hoc enim
inutile eſſet et aliquādo damnoſum. Sed preci
pue debes interrogare de illis peccatis que con
ſueuerunt reperiri in hoībus illius condicionis